

Prevederile privind managementul datelor de cercetare și accesul liber

Ioana Trif
Expert proiecte Open Science
Open Science Knowledge Hub, UEFISCDI

**OPEN SCIENCE
KNOWLEDGE HUB**
by UEFISCDI

uefiscdi

Eveniment de prezentare: Programul Orizont Europa, noutăți și diferențe față de H2020
București, 15 iunie 2022

Open Science Knowledge Hub - UEFISCDI

- ❑ Definirea politicilor în domeniul științei deschise - dezvoltarea cadrului strategic național pentru OS (proiect SIPOCA 592)
- ❑ Suport pentru dezvoltarea de capacități specifice științei deschise
- ❑ Portal național OS
- ❑ Sprijin pentru dezvoltarea EOSC:
 - ❑ parte a proiectului National Initiatives for Open Science [NI4OS - Europe](#)
 - ❑ Co-coordinatori ai [RO-NOSCI](#)
 - ❑ Membru în EOSC Association și [EOSC Task Force](#)
 - ❑ Colaborare cu Research Data Alliance (RDA) – sprijin pentru date de cercetare deschise & EOSC - [RDA node Romania](#)
- ❑ [OpenAIRE Romania NOAD](#)
- ❑ Membru în Science Europe - [Open Access working group](#)
- ❑ Membru în [CoNOSC](#)
- ❑ Reprezentant național - [Policy Support Facility Challenge](#) - Mutual Learning Exercise - Citizen Science Initiatives – Policy and Practice
- ❑ UEFISCDI – aderare la [Open Access Diamond Plan](#)

Conținut prezentare

Contextul european

Managementul Datelor de Cercetare

Planul de Management al Datelor

Depozitarea datelor în depozite digitale de încredere

Accesul liber la date

Contextul național

Date provenite din cercetare & Date deschise & Principiile FAIR

L 172/56

RO

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

26.6.2019

DIRECTIVA (UE) 2019/1024 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 20 iunie 2019

privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1024&from=RO>

- ❑ Date provenite din cercetare
- ❑ Date deschise
- ❑ Pot fi toate datele provenite din cercetare deschise?
 - Anumite categorii nu (date sensibile)
- ❑ Legea privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public

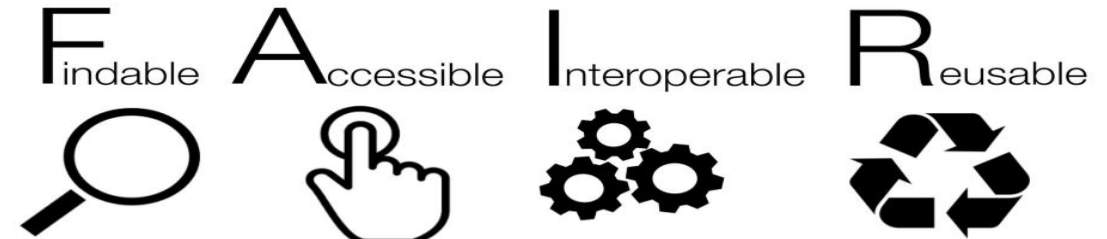

Image CC-BY-SA by SangyaPundir

(Mons, B., et al., The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship, Scientific Data <http://dx.doi.org/10.1038/sdata.2016.18>)

https://en.wikipedia.org/wiki/File:Open_Data_stickers.jpg

Date deschise ≠ Date FAIR

- ❑ Managementul datelor de cercetare în conformitate cu principiile FAIR
- ❑ Date deschise ≠ Date FAIR

https://en.wikipedia.org/wiki/File:Open_Data_stickers.jpg

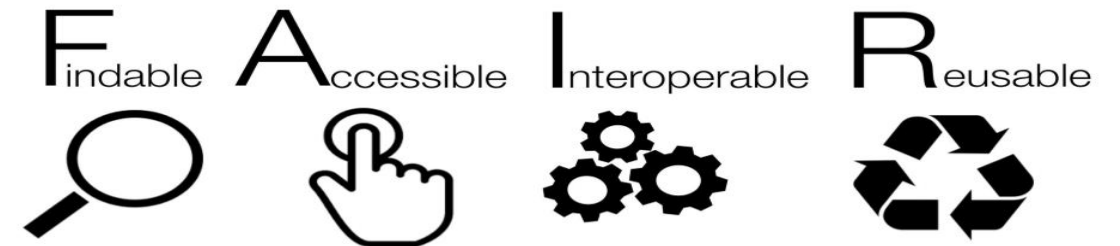

Image CC-BY-SA by SangyaPundir

(Mons, B., et al., The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship, Scientific Data <http://dx.doi.org/10.1038/sdata.2016.18>)

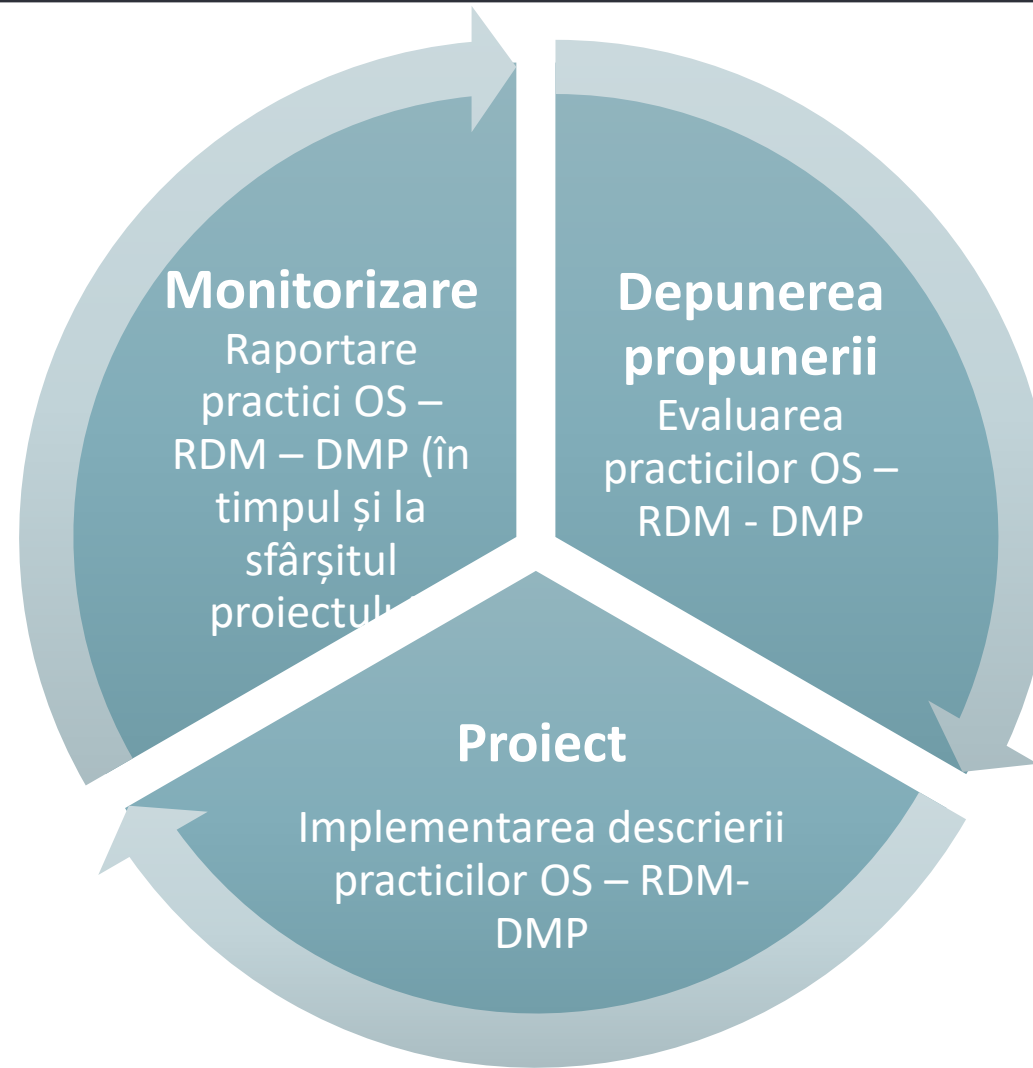

Horizon Europe (HORIZON)

Programme Guide

Programme guide Horizon Europe, https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/programme-guide_horizon_en.pdf

Version 3.5
01 February 2022

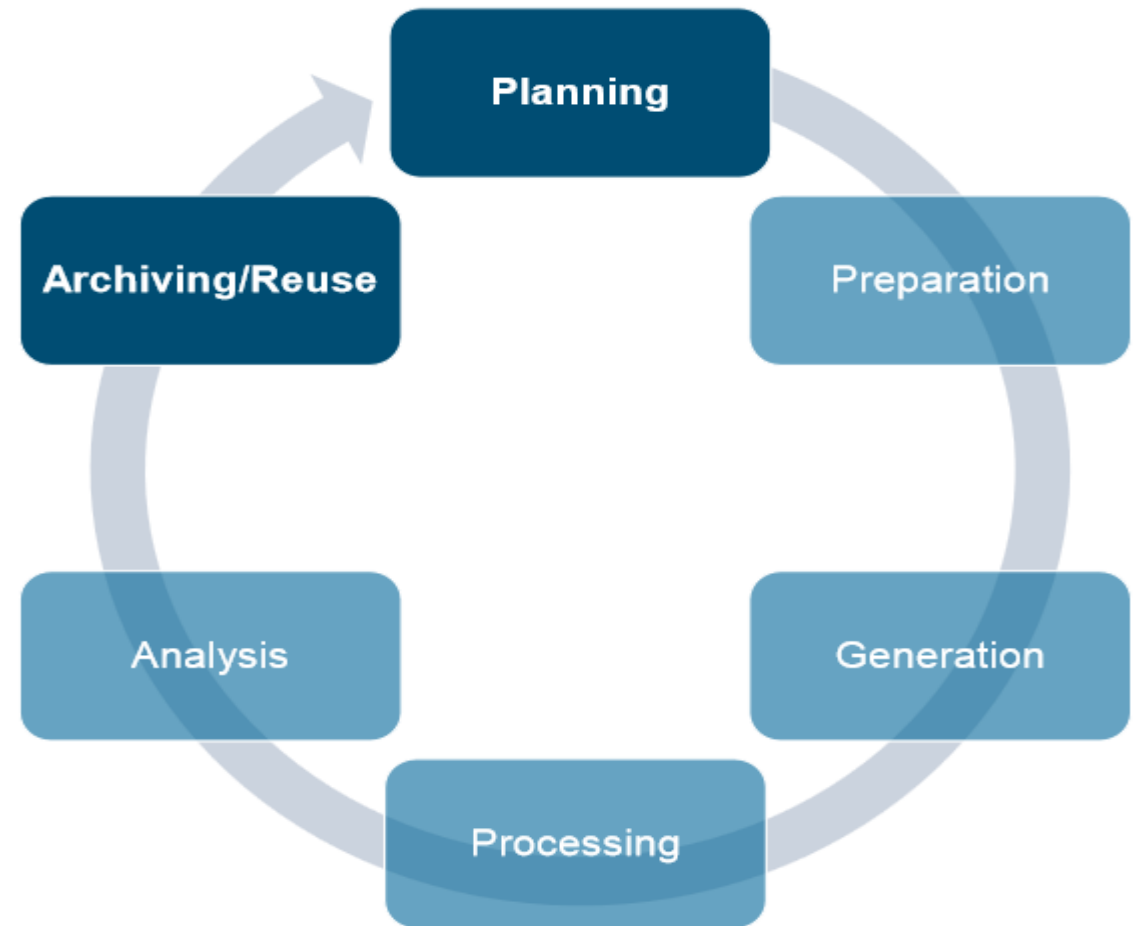
Managementul Datelor de Cercetare – Practică obligatorie

- ❑ Gestionarea responsabilă a datelor de cercetare
- ❑ Date FAIR
- ❑ Stabilirea + actualizarea periodică a unui plan de management al datelor (datele generate și/sau reutilizate); până în luna 6 de proiect (excepție, în cazuri de urgență publică)
- ❑ Depozitarea datelor în depozite digitale de încredere:
 - ❑ furnizare identificatori persistenți și unici (PID)
 - ❑ pentru unele intervenții, există obligația suplimentară de a arhiva datele în depozit integrat în [EOSC](#)
- ❑ Acces liber la date:
 - ❑ conform principiului „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar”
 - ❑ licență [CC BY](#), [CC0](#) sau echivalentă
- ❑ Metadatele aferente datelor depozitate: acces liber - licență [CC0](#) sau echivalentă, în conformitate cu principiile FAIR, format standardizat, furnizare informații despre: seturile de date, proiect, finanțare, autori, licență, PID, etc.

Managementul Datelor de Cercetare (RDM)

- ❑ Ce este nou în ciclul de viață al proiectului?
 - ❑ Planificarea managementului datelor
 - ❑ Arhivarea și publicarea datelor – date FAIR
- ❑ Ce este Managementul datelor de cercetare?
 - ❑ RDM - element esențial în orice proiect care generează, colectează sau reutilizează date
 - ❑ Costuri RDM - eligibile pentru rambursare
 - ❑ RDM și FAIR pot fi aplicate și altor rezultate ale cercetării

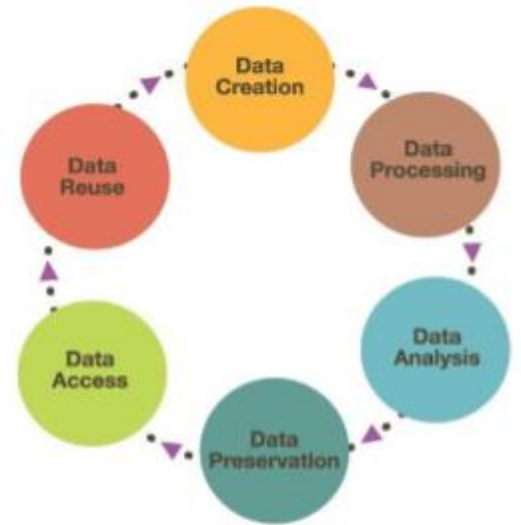
Ce este Planul de Management al Datelor?

Livrabil; Document “viu”/dinamic –
metodologia proiectului

Describe ciclul de viață al datelor de cercetare (ce veți face cu
datele în timpul și după finalizarea cercetării), inclusiv
costurile asociate

Rol cheie în gestionarea datelor cf. principiilor FAIR

<https://biblio.uottawa.ca/en/services/faculty/research-data-management/what-research-data-management>

- ❑ HE Data Management Plan Template
- ❑ Publicare DMP CC BY (ex.: RIO, DMPOnline)
- ❑ Science Europe Practical Guide to the International Alignment of Research Data Management

<https://libguides.ntu.edu.sg/rdm/researchdatalifecycle>

Elemente importante - Managementul Datelor de Cercetare - DMP

❑ Identificatori persistenți (PID)

<https://www.dpconline.org/handbook/technical-solutions-and-tools/persistent-identifiers>

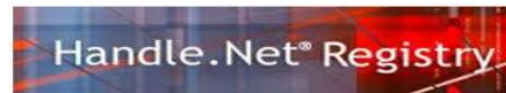
Identificatorul obiectului digital

<https://www.doi.org/>

Handle <http://www.handle.net/>

Autori [ORCIDs](#) sau [ResearcherIDs](#)

Organizații [ROR](#)

❑ Metadata standardizate licențiate

❑ Licențe deschise

<https://creativecommons.org/>

❑ Depozite digitale (instituționale, specifice unui domeniu, generale)

The TRUST Principles for Digital Repositories. Scientific Data
<https://doi.org/10.1038/s41597-020-0486-7>

Managementul Datelor de Cercetare – DMP - Cerințe privind depozitul digital

Care sunt depozitele digitale de încredere pentru date?

- ❑ **Depozitele certificate** (de ex. CoreTrustSeal, Nestor Seal DIN31644, ISO16363) sau depozitele pe discipline și domenii recunoscute la nivel internațional
- ❑ **Depozitele de uz general sau depozite instituționale care prezintă caracteristicile esențiale ale depozitelor de încredere:**
 - ❑ Asigură **integritatea și autenticitatea** seturilor de date
 - ❑ Oferă **informații** clare despre **politicile/serviciile lor**
 - ❑ Oferă **acces** larg și, în mod ideal, **liber**
 - ❑ Atribue **PID**, solicită **metadate** detaliate într-un mod standardizat (de ex. Dublin Core)
 - ❑ Asigură **păstrarea** pe termen mediu și lung a datelor, **asigură calitatea** datelor, **dețin proceduri prin care comunică cu deponenții**
 - ❑ Îndeplinesc criteriile naționale și/sau internaționale privind **securitatea datelor**

<https://zenodo.org/record/4915862#.YiWtUzhBzIV>

EU Grants

AGA – Annotated Model Grant Agreement

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

Depozitele digitale de încredere

❑ Registrul depozitelor digitale de date:

- ❑ Re3data (1 din RO)
- ❑ OpenDOAR (7 din RO)

❑ Depozite specifice/pe domenii

- ❑ ELIXIR Deposition Databases și ELIXIR Core Data Resources

❑ Depozite generale

- ❑ ZENODO
- ❑ FIGSHARE

Elemente importante - Managementul Datelor de Cercetare - DMP

❑ Instrumente pentru dezvoltarea DMP

❑ [DMPOnline](#)

❑ [ARGOS OpenAIRE](#)

❑ [Data Stewardship Wizard](#)

❑ FAIR Data

❑ [RDA FAIR Data Maturity Model Working Group](#)

❑ Standarde metadata și ghiduri privind managementul datelor de cercetare

❑ [FAIRsharing portal](#)

❑ [ELIXIR](#), [CESSDA](#) și [DARIAH](#)

❑ [Digital Curation Centre](#) și [RDA Metadata Standards Directory](#)

Contextul național: Managementul Datelor de Cercetare & Principiile FAIR

❑ **Recomandările strategice naționale privind știința deschisă:**

- Documentul Cadru privind Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027, OS.1.2. Asigurarea tranziției către știința deschisă și facilitarea drumului către excelență în cercetarea științifică
- Cadrul strategic național pentru știința deschisă (proiect SIPOCA592)

❑ **Acces liber la datele provenite din cercetare:**

- Date de cercetare: FAIR & accesul liber cf. principiului „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar” & licență deschisă (Creative Commons) & PID
- Planul de Management al Datelor
- Costurile asociate managementului datelor de cercetare (eligibile)
- Sprijin pentru dezvoltarea și integrarea infrastructurilor, serviciilor și depozitelor digitale pentru știința deschisă în EOSC

Vă mulțumesc!

<https://uefiscdi.gov.ro/open-science-hub>

@ro_openscience

fb.me/OSHubRO

Open Science Hub RO
facebook.com/groups/OShubRO

open-science@uefiscdi.ro